

Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas

15.–17. septembrini korraldas osakond Elvas konverentsi “From Language to Mind 4”, tähistamaks 110 aasta möödumist Oskar Looritsa (1900–1961) sünnist ja muinasjuttu-uurija Pille Kippari 75. sünnipäeva. Konverentsi märksõnad olid huumor, usund, narratiivid, Internet, vanade nähtuste kõrval käsitleti uusi folklooriliike. Ürituse kava ja teesid aadressil: <http://www.folklore.ee/rl/fo/konve/2010/loorits/>.

15. septembril avati Eesti Kirjandusmuuseumi saalis konverentsi raames Arne Maa-siku ja Jaanus Plaadi näitus “Setomaa tsässonad ja kirikud 17.–21. sajandil”. Setu õigeusklike usuelule ja eeskätt nende sakraalehitistele keskendunud näitus oli osa Eesti Kunstiakadeemia rahvakunsti ja kultuuriantropoloogia õppetooli teadus- ja fotoprojektist “Õigeusu kirikud ja kabelid Eestis”. Näituse valmimisele aitasid kaasa Jane Kalajärv, Tanel Tsirgu, Maria Jürisson, Leida Lepik ja Ahto Raudoja, toetasid Eesti Teadusfond, Eesti Kultuurkapital ja Eesti Kunstiakadeemia.

Teisipäevaseminarid

19. oktoobril sisustas seminari Piret Voolaid, kes vahendas muljeid suvel Hong Kongis toimunud Rahvusvahelise Huumoriuurimise Seltsi (*International Society for Humor Studies*, ISHS) 22. konverentsist. Interdistsiplinaarne üritus leidis aset 24.–27. juunini, nelja päeva jooksul oli võimalik kuulata ettekandeid viies paralleelsektsioonis.

26. oktoobril käsitleti eesti veebiarhiiviga seonduvaid muutusi ning eesti internetist olulise materjali kogumise ja säilitamise põhimõtteid.

2. novembril kõneles Maarja Villandi: “Ebakeeleteaduslikke teooriaid eesti keele suguluse alal”. Kõne all olid Henrik Juhankatti, Artur Gleye, Edgar Valter Saksa, Jüri Härmatare, Oskar Adolf Põldemaa ja Andres Pääbo seisukohad. Juhankattilt pärineb ühise ürgkeele idee, Gleye pidas eesti ja etruski keelt sugulaseks ja seostas paljusid Euroopa kohanimesid eesti keelega. Gleye mõtteviisi jätkas Saksa. Põldemaa dešifreeris etruski muinaskiilkirja eesti keele sarnaseks. Härmatare arvas eesti keele olevat suguluses sumeri keelega. Pääbo meelest oli veneedi keel läänemeresoome keel. Veel räägiti ebateaduslike teooriate olemusest.

16. novembril esines Reet Hiiemäe: “Kuidas eksponeerida eesti usundi kaitsemaagiast?”. Reet Hiiemäe on hakanud koostama raamatut, mis annab ülevaate kaitsemaagiast eesti usundis. Teema on eluline ja kaitsemaagia ka tänapäeva inimesele oluline (kuigi sageli võib-olla mitteteadvustatult). Et materjal on väga mahukas (kaitsemaagilisi võtteid on kasutatud peaaegu igas eluvaldkonnas), tuleb paratamatult kaaluda, mida võtta, mida jätta.

30. novembril rääkis Raivo Kalle rahvusvahelisest teadusajaloo konverentsist, mis leidis aset 18.–20. novembrini Barcelonas.

7. detsembril esines Mare Kalda: “Aardejutud ja nende kogujad. Tõnu Võimula.” T. Võimula (1871–1955) oli rahvaluulekoguja, kelle peamistest tegevusaladest on Rein

Saukas (2009) *Eesti mõistatuste allikaloo* IV köite isikuregistrisse moodustanud pika loetelu: käsitööline, soldat, maaler, maadleja, spordi- ja karskustegelane. Mare Kalda seminariettekanedes olid põhitähelepanu all Võimula noteeritud jutud ja teated peidetud varandustest.

14. detsembril esinesid Eve Annuk ja Helen Hanni: “Ökotoit – kas trend või elustiil?”

Asta Niinemets

Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas

26. märtsil Eesti-Läti seminar “Communication with Society through Life Stories” Eesti Kirjandusmuuseumis.

26. mail prof Aleksander Pantšenko (Sankt-Peterburgi Euroopa Ülikool, Venemaa) loeng “La Violence et le Sacré in a Russian Village: The Aqueda (Genesis 22), AT 2401, and the Legend of St. Ioann and Iakov of Meniusha”.

28. mail Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi aastakonverents “Religioonid ja ühiskonnad”.

31. mail Eesti Kirjandusmuuseumis konverents “Talking about Tradition”. Konverentsi toetasid Eesti Kirjandusmuuseum ja Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu (Kultuuriteooria tippkeskus).

10. juunil esines rahvaluule osakonnas seminaril prof Mihály Hoppál Budapestist: “World View, Mythology, Belief Systems”.

10. ja 11. septembril Raadio Ööülikooli avalikud salvestused Tampere Maja keldriklubis. Esinesid Ülo Valk (Usundilised jutud ehk muistendid), Madis Arukask (Eesti regilaulu mütoloogia läänemeresoome kontekstis), Risto Järv (Eesti muinasjuttude fantaasiamaailm) ja Ergo-Hart Västriku (Rahvusmütoloogia ja Kalevipoeg).

14. septembril Ungari Teaduste Akadeemia Etnoloogia instituudi vanemteaduri Katalin Juhászi loeng “Cleanliness and Personal Hygiene in Hungarian Villages from the Turn of the Twentieth Century to the Present Day”.

16.–19. septembrini Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna ning folklooristika ja etnoloogia üliõpilasi ühendav Tartu Nefa Rühma välitööretk Kihnu saarele sihtfinantseeritava teadusteema “Folkloori ja ühiskond: pärimusmälu, loovus, rakendused” raames koostöös sihtasutusega Kihnu Kultuuriruum, Kihnu Ajaloouurimise Seltsi, Kihnu muuseumi ning Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiviga. Üritust toetab Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu (Kultuuriteooria Tippkeskus).